

MEDDELELSER OM DANSKE FUGLE

SAMMENSTILLEDE AF

R. JUL. OLSEN

Siden Fremkomsten af de i Tidsskriftets XI. Aargang (1917) offentliggjorte »Nyere Meddelelser om danske Fugle, II« er der til Foreningen kun indsendt et forholdsvis ringe Antal nye Iagttagelser. Dette har, i Forbindelse med andre indtrufne Forhold, bevirket, at Bearbejdelsen og Offentliggørelsen af det indkomne Materiale har maattet opsættes længere end oprindeligt tænkt.

De efterfølgende Meddelelser skyldes: C. G. Bornemann, Birkerød; J. Brønnicke, Forvalter, Aarhus; K. Eckardt, cand. phil., Holte; † A. Hagerup, Arkitekt, Kolding; J. Chr. Harboe, Forvalter, Mern; O. Helms, Overlæge, Nakkebølle Fjord; A. Hornemann, Skovrider, Tolne; P. Jespersen, mag. sc., København; J. Kirkegaard, Kommunalærer, København; A. Koefoed, Kontorchef, København; O. G. Konradsen, Skovrider, Nakskov; Mogens Lund, stud. mag., København; P. Mogenssen, Grosserer, København; R. Jul. Olsen, Stationsforstander, Vedde; † Anders Pedersen, Gaardejer, Lou; J. Tang Petersen, Underforvalter, Kværndrup; O. G. Petersen, Professor, København; R. P. Randløv, Gaardejer, Skanderborg; C. A. Rasmussen, Kommunalærer, Faaborg; C. Rubow, Direktør, Charlottenlund; H. A. Rud, Redaktionssekretær, Aabenraa; R. Sand, cand. pharm., Svendborg; G. von Scholten, Premierløjtnant, København; J. Späth, Fuldmægtig, København; R. H. Stamm, Docent, København; V. Thorup, Byretsdommer, Hørsholm; † H. Weis, Forstkandidat, Hellerup; C. Weismann, Skovrider, Skørping; C. N. Windeballe, Konservator, København.

Sammenstillingen er i det væsentlige sket efter de samme Regler, som er anvendt i de tidligere »Meddelelser«.

Disse Samlinger af Iagttagelser over danske Fugle har blandt andet det Formaal at opbevare til senere Anvendelse ved Udarbejdelsen af en »Danmarks Fuglefauna« saadanne Enkeltheder,

som, navnlig hvor der ikke i Forvejen findes rigeligt og paa-lideligt Materiale, kan bidrage til Belysningen af de forskellige Arters Udbredelse, Yngleforhold, Levevis, Ankomst og Afrejse m. m. En vis, kritisk Sondring af det indkomne Materiale har derfor været uundgaaelig; imidlertid opbevares de indsendte Meddelelser og kan derfor muligt engang senere komme til Anvendelse.

STOKAND, GRAAAND, ANAS BOSCAS. V. Thorup meddeler, at der i en Skov ved Hørsholm i et højt Lærketræ findes en Musevaagerede, der i 1923 ikke var beboet af Musevaager, men var taget i Besiddelse af et Graaandepar. En Dag hørte en Skovarbejder, som var beskæftiget i Nærheden, Støj oppe ved Reden, og han gik hen til Træet for at se, hvad Aarsagen var. Anden fløj da fra Reden ned paa Jorden og begyndte her at »rappe«, og herefter faldt ialt 11 Ællinger en for en fra Reden ned paa Vejen under Træet. De faldt alle paa Ryggen, men kom straks paa Benene og samlede sig om Anden, der derefter vandrede afsted med Retning mod en nærliggende Mose, fulgt af nogle Raager og en Musevaage. Reden var 15—20 m fra Jorden, og Skovarbejderen mener, at Ællingerne paa Andens Kalden sprang ud af Reden; »i alt Fald saa han ingen Andrik i Nærheden«.

Det er tidligere iagttaget, at Graaanden har udruget sine Ællinger i ubeboede Rovfuglereder og Storkereder.

Navnet »Stokand« er et fra Tyskland oversat Navn, benyttes ikke meget og er ubekendt for de fleste, hvorimod »Graaand« er vel kendt af alle.

FASAN, PHASIANUS COLCHICUS. C. Rubow meddeler, »at en Fasanhane, skudt ved Stranden paa Egholm ved Skjelskør den 16. Decbr. 1917, i Kroen havde: 1282 Tanglopper, 133 Larver af Sørgemyg og c. 30 Frø, formentlig af Strandplanter.

En Fasanhøne, skudt samme Dag i Fyrreplantningen paa Egholm, havde i Kroen: 305 Stk. Græsstumper, fra 1 mm til 4 cm lange, 146 Frø og 3 smaa Insekter.

I Kraaserne af begge fandtes 52 store Frø af Tjørn foruden en Mængde Smaasten og søndermalet, grønt Plantestof«.

SKRAAPE, *PUFFINUS ANGLORUM*. I Juni 1916 blev 3 Skraaper skudt i Lille Bælt, meddeler C. N. Windeballe.

STORMFUGL, *FULMAREUS GLACIALIS*. R. H. Stamm meddeler, at stud. mag. E. M. Poulsen og stud. mag. H. Ødum den 6. Aug. 1922 fandt et noget raaddent Eksempel paa Forstranden mellem Gammel Skagen og Kandestederne; Hovedet er senere skænket til Zoologisk Museum. C. N. Windeballe meddeler, at en Stormfugl er skudt i Lillebælt i 1916.

TRANE, *GRUS CINEREA*. Axel Koefoed meddeler, at han den 22. Maj 1918 om Morgenen saa 16 Traner flyve over Christiansborg Slot i Retning S. V.—N. Ø.

VIBE, *VANELLUS CRISTATUS*. C. Weismann saa i Slutningen af December 1918 en stor Flok Viber over Nyborg.

STRANDSKADE, *HÆMATOPUS OSTREOLOGUS*. Den 1. Marts 1917 saaes, ifølge Meddelelse fra R. P. Randsløv, et Par Strandskader paa den tilfrosne Skanderborg Sø; en af Fuglene blev skudt. Den 12. Maj 1922 fandt J. Chr. Harboe paa Maderne i Præstø Fjord 9 Strandskadereder, indeholdende 1 til 4 Æg.

SORTKLIRE, *TOTANUS FUSCUS*. A. Hagerup saa den 27. Juni 1917 om Aftenen ved Kolding en smukt udfarvet Sortklire og skriver herom saaledes: »Den vadede paa saa dybt Vand i det indre af Kolding Fjord, at det meste af Benene var skjult; disse syntes helt mørke, men paa Næbbet saaes lidt rødt. Den gav sig god Tid og tog sig et grundigt Bad. — Yngre Fugle af denne Art ses af og til her paa Efteraarstrækket; men kun een Gang tidligere (15. Aug. 1903) har jeg set en gammel Sortklire. Den træffes vist i det Hele meget sjældent her i Landet i Sommerdragt«.

KLYDE, *RECURVIROSTRA AVOCETTA*. J. C. Harboe meddeler, at han den 12. Maj 1922 saa 5—6 Par Klyder paa Maderne i Præstø Fjord, og den 23. Maj 1922 nogle faa Par paa Agnø.

THORSHANE, *PHALAROPUS HYPERBOREUS*. C. N. Windeballe meddeler, at en Thorshane ♀ er skudt i Møllebugten ved Fredericia den 4. Decbr. 1917. — Unge Fugle ses ikke helt sjældent paa Efteraarstrækket, derimod er gamle Fugle i Yngledragt

kun iagttaget 2 Gange, nemlig den 2. Juni 1889 ved Varde og, den 6. Juni 1920, et Par paa Saltholm (R. Jul. Olsen).

SKOVSNEPPE, *SCOLOPOX RUSTICOLA*. O. G. Konradsen har sendt følgende Meddelelse: »Den 6. Maj 1920 stødte jeg en gammel Skovsneppe i Skoven (Christianssæde) og straks efter 4 flyvefærdige Skovsneppeunger, antagelig godt 14 Dage gamle. Kort efter saaes en gammel Sneppe paa Vingerne ind over Bevoksningen (Hasselundervækst under gammel Eg). Om det var den samme som før, antagelig Hunnen eller Hannen, der har opholdt sig i Nærheden, kunde jeg ikke afgøre. Iagttagelsen leder Tanken hen paa den nye Bestemmelse om Skovsneppeens Fredning fra den 8. April, der jo skulde tage Hensyn til Fuglens Ynglen i Danmark. Ovennævnte — og en Række andre Iagttagelser konstaterer imidlertid, at Sneppen her i Landet ofte har Æg allerede sidst i Marts«.

TERNE, SØTERNE, *STERNA HIRUNDO* eller HAVTERNE, *STERNA MACRURA*. J. C. Harboe meddeler, at han allerede den 12. Maj 1922 fandt 3 Ternereder med Æg paa Maderne i Præstø Fjord. Det maa vist siges at være tidligere end sædvanligt; Heiberg opgiver som tidligste Dato for Æg i Thy den 19. Maj.

SKESTORK, *PLATALEA LEUCERODIA*. H. Weis meddeler, at han i Juli Maaned 1913 ved Stadil Fjord fik Lejlighed til at iagttage 3 Skestorke, som efter stedlige Jægeres Udsagn havde opholdt sig der paa Egnen i nogen Tid, vist en à to Uger. »De opholdt sig særlig ved et aabent Parti i Rørene med lavt mudret Vand, og man kunde komme dem paa ret nært Hold, naar ikke Sortterneerne advarede dem. Da Andejagten den 16. Juli gjorde Ende paa Freden, forsvandt de for stedse, og der er ej heller siden iagttaget Skestorke ved Fjorden«.

Den 25. Juli 1916 blev en ung Hun skudt ved Skjernaens Udløb i Ringkøbing Fjord. Eksemplaret findes i E. Lehn Schiølers Samling (R. Jul. Olsen).

Den 13. Juli 1919 blev efter Meddelelse fra Opsynsmanden, Sognefoged Laust Holck, en lille Flok paa 7 Skestorke set paa Klægbanken i Ringkøbing Fjord, og nogle Reder hver indeholdende 2 Æg blev fundet i Tagrørbevoksningen. Fuglene var meget sky og fløj bort fra Klægbanken.

Skestorken har indtil de seneste Aar i ringe Antal ynglet i Holland; formodentlig er det Fugle derfra, som strejfer op langs Vesterhavskysten og i kortere eller længere Tid forbliver paa Steder, der tiltaler dem. Paa Klægbanken har Arten en Gang tidligere bygget Rede og lagt Æg.

SKARV, *PHALACROCORAX CARBO*. O. Helms skriver: »I et tidligere Hæfte af Tidsskriftet har jeg meddelt om de Skarver, der sad paa Pælene ved Indsejlingen til Nakskov Fjord. Jeg har intet hørt om dem siden den Tid, men den 25. Juni 1918 sejlede jeg atter her forbi om Morgen. Der sad paa Pælene i ikke ret lang Afstand fra mig 2 Skarver, og jeg saa heller ikke flere«.

SULE, *SULA BASSANA*. P. Jespersen meddeler: »Paa et Togt med Havundersøgelsesskibet »Dana« i vore hjemlige Farvande i Foraaret 1923 gjorde jeg følgende Iagttagelser over Suler:

29. April: En enkelt Sule saaes omtrent midt mellem Skagen og Marstrand. 30. April: Et Par Gange i Løbet af Dagen saaes en enkelt Sule i Skagerak N. for Hirtshals. 1. Maj: I Jammerbugten iagttoges en enkelt samt tre Suler sammen. 2. Maj: Ud for Thyborøn fløj 6 Suler sammen og var ivrigt beskæftigede med at »fiske«. Da der stod umaadelige Mængder af Smaasild inde under Kysten, var det formodentlig disse Fisk, som de efterstræbte. De holdt sig ca. 1 km fra Land. Paa Turen langs Vestkysten ned til Esbjerg saaes ingen Suler i de følgende Dage. I Kattegat, Bæltet havet og Østersøen, hvor vi havde opholdt os fra midt i April, blev heller ikke iagttaget Suler.

KONGEØRN, *AQUILA FULVA*, HAVØRN, *HALIAËTUS ALBICILLA*. Hr. A. Rud har sendt følgende Ud klip af »Heimdal« for 16. Januar 1923:

EN OPFORDRING!

Skyd ikke Kongeørnene i Lindet Skov!

Efter hvad Skovrider Brüel oplyser, er der ikke en, men to Kongeørne i Lindet Skov.

Vi retter herved en indtrængende Opfordring til Folk der paa Egnen om ikke at skyde de to Ørne! De stolte Fugle er udryddet over hele vort Land, og det er en stor Sjældenhed, hvis en af dem iagttages paa Flugt over Danmark. En endnu

større Sjældenhed er det, at den kongelige Fugl nu igen er fundet i en Skov her i Landet, og at der endda findes et Par.

Vi appellerer nu til hele Befolkningens Æresfølelse for at bevare de sjældne Fugle for den danske Fauna. Det vilde være skamløs Gerning at skyde dem eller forstyrre deres Redebygning i det tidlige Foraar.

Lindet Skov er et ejendommeligt rigt Hjemsted for Fuglene paa Grund af Stedets Ensomhed. Den er et af de faa Steder i Danmark, hvor Ravnene endnu har ynglet i denne Sommer. Desuden findes om Sommeren den meget sjældne sorte Stork derude. Ogsaa disse sjældne Fugle bør der fredes om, saa de værges mod Udryddelse.

For et Par Aar siden opholdt der sig ogsaa en Kongeørn i Skoven, men den blev skudt. —

Kongeørnen yngler ikke i Danmark, Sønderjylland, Nordtyskland og Sydsverige, hvorimod den som bekendt træffes her Efteraar og Vinter. Yngler de 2 omtalte Ørne i Lindet Skov, maa det være Havørne (R. Jul. Olsen).

STEPPEHØG, *CIRCUS PALLIDUS*. H. Weis meddeler: »Den 1. Maj 1915 blev en Steppenhøg skudt paa Bornholm i Nærheden af Svaneke. Fuglen blev indsendt til Konservator Strøyer og er nu i min Besiddelse; det er en etaarig ♂ i ren Ungedragt; efter Testiklernes Udvikling at dømme vilde den ikke have ynglet det paagældende Aar.

DUEHØG, HØNSEHØG, *ASTUR PALUMBARIUS*. C. Weismann skriver i December 1918 om Hønsenhøgen paa Lindenberg Skovdistrikt: »Her blev for mange Hønsenhøge, og jeg lod i Eftersommeren Skytterne skyde dem, de traf. Det blev til 14. Der var 4 Reder her paa Distriktet iaar, og Ungerne slap vist alle bort, (der blev i alt Fald ikke skudt nogen af de ringede), saa vi har næppe formindsket Landets Bestand«.

Navnet Hønsenhøg er almindeligt benyttet af Folk paa Landet, medens Duehøg er ret ukendt eller antages for at betegne en anden Art, og i saa Fald ofte Hunnen af Spurvehøg (*Astur nisus*).

FISKEØRN, *PANDION HALIAËTUS*. C. G. Bornemann meddeler, at han i Begyndelsen af Oktober 1917 saa en Fiskeørn kredse over Even ved Præstø. G. v. Scholten meddeler at have

set en Fiskeørn flyvende over Esrom Sø den 7. Decbr. 1922, et usædvanlig sent Tidspunkt for denne ret tidligt borttrækkende og sent ankommende Art.

O. G. Petersen skriver: »I 3die Aarg. (1908—09) af D. O. F. T. har jeg S. 131 en Notits om, at Fiskeørnen ynglede ved Skarritsø (nedskrevet 1864). Jeg er senere bleven opmærksom paa, at Havørnen i 2den Udg. af Kjærbølling angives som ynglende i Skovene ved Skarritsø 1857—61. Dette har gjort mig betænkelig, skønt jeg ganske vist altid var gaaet ud fra, at det var Fiskeørnen, der ynglede dér. Men jo lettere Adgangen er til at faa Lejlighed til at sige noget — og den Adgang giver vor Forenings Tidsskrift —, desto nøjere maa der passes paa, hvad der siges. Jeg vil derfor gerne have den paagældende Notits (D. O. F. T., 3dje Aarg.) betragtet som ikke skrevet. Stedet var Delhoved; men jeg har ikke selv set Reden eller Ørnen.«

STEPPEHØNE, *SYRRHAPTES PARADOXUS*. R. P. Randsløv meddeler: »Paa en Udflugt den 10. Juni 1918 observerede jeg her ved Skanderborg en Flok Fugle, trækkende i Retning fra Sydøst til Nordvest; Flokkens Størrelse anslog jeg til 30—40 Stykker, og saavel Flugt som Lyd var saa lig Steppehønsenes, som jeg havde saa jævnlig Anledning til at iagttage 1888, at jeg ikke er i Tvivl om, at nævnte Fugleflok maa henføres til disse sjældne Gæster«.

Der foreligger ingen anden Beretning om, at Arten nævnte Aar er iagttaget i Danmark; men det udelukker jo ikke, at andre har truffet den; i saa Fald vilde det være af særlig Interesse at faa saadanne Tilfælde opgivet for at udelukke enhver Tvivl om, at der i det foreliggende Tilfælde kan være sket en Forveksling med en anden Art.

TURTELDUE, *TURTUR AURITUS VAR. ORIENTALIS*. C. N. Windeballe meddeler, at han den 29. Januar 1918 modtog til Udstopning en Turteldue, der var fanget i Mørkholt, c. 12 km fra Fredericia.

HULDUE, *COLUMBA OENAS*. J. Chr. Harboe meddeler, at han den 23. April 1922 fandt Hulduens Rede med 2 friske Æg i Lekkende Dyrehave.

RINGDUE, *COLUMBA PALUMBUS*. P. Mogensen iagttog den 17. Juni 1922 en Ringdue ved Helligaandskirken i Kjøben-

havn. Den fløj fra et Træ ned paa Græsplænen og søgte her Føde ganske nær ved Iagttageren uden at vise nogen Frygt for ham.

Som adskillige andre Fuglearter har Ringduen i de senere Aar søgt ind til Byerne og vænnet sig saaledes til Færdslen, at de ikke saa sjældent bygger Rede i Parker og Haver; dette er iagttaget saavel i København, hvor den saaledes har haft Rede i Fyrretræer paa Observatoriebakken (R. H. Stamm), som i forskellige større Byer i Tyskland.

MURSVALE, *CYPSELUS APUS*. J. Kirkegaard meddeler, at han den 6. Novbr. 1917 om Eftermiddagen saa en Mursvale i Allégade paa Frederiksberg. »Fuglen syntes noget udmattet, den fløj ualmindelig lavt, kun i 3.—4. Sals Højde. Vejret var stille, graat, med begyndende Regn, Temperaturen 7° C; paafølgende Nat frøs det 4° C. Næste Dag saaes Fuglen ikke«. C. A. Rasmussen saa den 10. Novbr. 1918 en Mursvale flyve over Dragør; Fuglen kredsede 2 Gange hen over Iagttageren og gjorde Indtryk af at være fuldkommen rask. R. Sand meddeler, at i 1918 flere Mursvaler ankom til Svendborg allerede den 4. Maj, medens By- og Forstuesvale først viste sig 2 Dage senere.

ELLEKRAGE, *CORACIAS GARRULA*. G. v. Scholten meddeler, at et Eksemplar blev set den 18. August 1922 af Bestyrer Speyer i et større Mosekrat i Nærheden af Stolpegaarden ved Søborg nær Kjøbenhavn, og at Fuglen opholdt sig der en Uges Tid; endvidere at Kaptejn, Baron Haxthausen i Begyndelsen af December 1920 saa en Ellekrage ved Stige Strandplantage, Fyen.

GØG, *CUCULUS CANORUS*. Axel Koefoed fandt den 9. Juni 1922 i en Plantage nær Kjøbenhavn en Rede af Munken, *Sylvia atricapilla*, med 2 Æg og et Gøgeæg. Alle Æggene var stærkt rugede. — Det er i Danmark kun sjældent bemærket, at Gøgen har valgt Munken til Fostermoder (R. Jul. Olsen).

GRØNSPÆTTE, *GEVINUS VIRIDIS*. G. v. Scholten meddeler, at Hs. kgl. Højhed Prins Knud den 18. Januar 1921 saa en Grønspætte i Spurveskjul ved Frederiksdal.

SORTSPÆTTE, *PICUS MARTIUS*. G. v. Scholten meddeler, at Grosserer C. Utzon Buch i Slutningen af 1921 saa en Sortspætte i Gribskov.

SKADE, *PICA CAUDATA*. O. G. Konradsen meddeler under Henvisning til O. Helms (»Fuglene ved Nakkebøllefjord«, Dansk Ornith. Foren. Tidsskr., 1919), at Skaden i Tidsrummet 1909—16, i hvilket han opholdt sig ved Brahetrolleborg, ynglede ved Fagsted Lung og ved »Fandens Mose«, Egneborg, og tilføjer, at Arten vistnok ellers var sjelden paa Egnen.

ALLIKE, *CORVUS MONEDULA*. Om Alliken skriver samme, at den i et Antal af 5—6 Par ynglede i nogle gamle, hule Bøge nær ved Ditlevsløst, Korinth, hvor den blev fredet.

KRAGE, *CORVUS CORNIX*. Anders Pedersen meddeler, ligeledes under Henvisning til O. Helms i førnævnte Afhandling, at et lignende Kragetræk, som af Helms er anført for Nakkebøllefjord, er iagttaget ved Lou siden 1915, og at det bliver større Aar efter Aar. Kragerne kommer om Aftenen ude fra Dybsøfjorden og flyver tværs over Sjælland; om Morgenen gaar Trækket i modsat Retning; det begynder omkring den 1. November og varer til henimod April.

RAVN, *CORVUS CORAX*. A. Hornemann meddeler i Maj 1918, at der i en lille Bøgeskov i det nordøstlige Vendsyssel nævnte Aar fandtes en beboet Ravnerede, kun 20 m fra en offentlig Vej, 100 m fra et Skovfogedhus og godt 70 m fra Jærnbanelinjen. Et andet Ravnepar havde Rede i en lille nærliggende Skov. Han tilføjer: »Vi frede om vore sorte vilde Venner, saa godt vi formaar«. Dette skal han have Tak for!

I 1922 ynglede Ravnene i Lindet Skov (se under »Kongeørn«).

TORNSKADE, *LANIUS COLLYRIO* og STOR TORNSKADE, *LANIUS EXCUBITOR*. O. G. Petersen fremsætter følgende Spørgsmaal: »Hvorledes bærer Tornskaderne deres Bytte?« Her kan kun være Tale om deres Bytte af Hvirveldyr, idet Insekter og lignende vel altid bæres i Næbbet. Da det ikke er mig bekendt, hvad »man« herhjemme ved om den Ting, og da jeg ikke mindes at have set Udtalelser i vor egen zoologiske Litteratur derom, vilde jeg gerne henlede Opmærksomheden paa Spørgsmaalet. Og da jeg ikke kan gøre dette ved at give noget af egen Erfaring, vil jeg anføre nogle Udtalelser, mest ældre, af Udlandets Litteratur, dog kun saadanne, som lige er faldet paa min Vej eller har været mig let tilgængelige. Det er altsaa ikke nogen

Redegørelse for Spørgsmaalets Litteratur — Meddelelsen af disse Linier er ikke Ornitholog — men kun nogle Antydninger af, hvad andre har sagt herom. Selvfølgelig har jeg set efter, hvad der siges i 2den Udgave af Kjærbøllings Danmarks Fugle — og det er væsentlig det samme som i 1ste — nemlig: »de gribe det med Næbet eller Klørne«. Men der staar altsaa ikke noget om, hvordan de bærer det.

Vi faar begynde med Fader Bechstein, og det ligger langt tilbage: De fanger al deres Rov, paa Grund af deres Fødders Svaghed, med Næbbet, og træder paa det med Fødderne, dog griber de det ogsaa med Fødderne, naar de bliver skræmmede, og bærer det bort (J. M. Bechstein: »Gemeinnützige Naturgeschichte der Vögel Deutschlands«, II, S. 379, 1793). Dette gælder *Lanius excubitor*.

Friherre v. Seyffertitz fortæller i 1ste Hæfte af Brehms Tidsskrift »Ornis« (1824): En Stor Tornskade stødte neppe 10 Skridt foran mig paa en enlig Skovspurv (*Fringilla montana*), der af Skræk trykkede sig fladt ned paa Sneen. Tornskaden dalede ned indtil omtr. 6 Skridt over Spurven, holdt sig da flagrende (rüttelte) med fremstrakte Fødder, styrtede sig ned paa Fuglen, greb den med begge Fødder, idet den bibragte den Saar med sit Næb, og bar den da i begge Fødderne til Trods for, at den sprællede, hen til en Eg omtrent 100 Skridt borte. Det mærkværdige herved var mig, at Tornskaden bar sit Bytte med Fødderne. Jeg havde endnu aldrig set dette og derfor ikke troet, at den kunde gøre det (S. 60—61).

I sit »Nachtrag« til Seyffertitz' Iagttagelser over de 4 Arter *Lanius* siger Brehm om et Tornskadepar, ligeledes *Lanius excubitor*, som han havde i Fangenskab: »Naar de bar et Dyr bort, betjente de sig næsten altid af Næbbet, sjældent af Fødderne, og de var i Stand til at flyve tilvejs med en Skabning af 2—3 Lods Vægt«.

Efter disse to kyndige Iagttageres Erfaring hænder det altsaa, men sjældent, at Tornskaderne, i alt Fald *Lanius excubitor*, bærer deres Bytte i Klørne.

Det gamle tyske Tidsskrift, »Allgemeine Forst- u. Jagdzeitung« havde i sin Tid en Rubrik, der hed »Notizen«. I Aargangen 1857, S. 40, findes i den Rubrik af en Anonym (R.) et Stykke med Overskrift Der Würger, hvori følgende meddeles: Det var paa en kold Decemberdag, . . . da jeg pludselig, idet jeg

vandrede over den vinterlige Mark, hørte ved Siden af mig en Spurv (*Fringilla domestica*) skringe ynkeligt. Da jeg saa derhen, bemærkede jeg, at en Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) holdt den fast i sine Kløer i Sneen paa Jorden og bearbejdede den med Hug af sit Næb. Da jeg traadte til, greb den Spurven med Kløerne, saa denne kom til at hænge med Hovedet nedefter, og bar den saaledes, ganske paa Rovfuglenes Manér, afsted Da Tornskaderne imidlertid har faaet Rovfuglenes Rovbegærlighed, men ikke deres Vaaben, saa rutschede dens Bytte snart saa vidt fra den, at den endnu kun havde et Par Svingfjer af den ene Vinge mellem sine Kløer, og disse blev snart revet ud, saa Spurven slap fra den. Den fik dog snart igen fat paa den, og denne Scene gentog sig nu nogle Gange. Endelig lykkedes det det forpinte Dyr

»Was ist nun die Moral dieser Fabel?« Ja, Iagttageren ser heri et tydeligt Udtryk for den Midtstilling, Tornskaderne indtager mellem Sangfuglene og Rovfuglene, mellem hvilke de danner en Bro!

A. E. Holmgren: »Skandinaviens Fåglar« I, 1870, S. 150, meddeler af egen Erfaring følgende, det gælder *Lanius excubitor*: Forfatteren har set den fange Smaafugle, som den flyvende har bortført i Kløerne, ligesom Falkene. Men dens Kløer er svage, derfor maa den først slaa sit Bytte til Jorden og dræbe det med det stærke, hvasse Næb, inden den paa nævnte Maade kan bortføre det.

Jäckel: »Die Vögel Bayerns« 1891, S. 200, siger om Rødrygget Tornskade (*Lanius collyrio*): Leu fik en saadan Tornskade, der var bleven skudt med en »Fichtenkreuzschnabel« i Kløerne. Skal være *Loxia curvirostra*, der kaldes saaledes i Modsætning til *Loxia pityopsittacus*, der kaldes Kiefernkreuzschnabel. Der staar ganske vist ikke, at den fløj med Korsnæbbet i Kløerne; men det maa vel have været Meningen; thi hvorfor skulde det ellers anføres?

Endelig siges der kort og godt om *Lanius excubitor* i Friderich, »Naturgeschichte der deutschen Vögel«, 5te Udg. ved Alexander Bau, 1905, S. 283: Hvad der er den for tungt, bærer den afvekslende snart i Kløerne, snart i Næbbet.

Iagttagelserne af, at Tornskaderne bærer deres Bytte i Kløerne, gælder altsaa, som man ser, mest den hos os sjældnere *Lanius excubitor*. Men det kunde dog ogsaa have sin Interesse

at være opmærksom paa *Lanius collyrio*. At der overhovedet kan tiltrænges flere Iagttagelser over dette Forhold, fremgaar af, hvad der siges i Kolthoff og Jägerskiöld: »Nordens Fåglar«, 1898. I den almindelige Karakteristik af Slægten *Lanius* siger disse Forfattere, S. 28: »Sitt byte gripe de med näbbet, och äfven under flykten bäres det, så långt vår erfarenhet räcker, i näbbet« og, S. 29, under den specielle Omtale af *Lanius excubitor*: »Allmän anges, at varfågeln skulle bortføre sitt byte i klorne. Vi har aldrig varit i tillfälle att iakttaga något sådant, men däremot mångfoldiga gånger sett honom bära både gulsparfver och sorkar i näbbet«.

Jeg vidste iøvrigt ikke af, at det »almindelig angives«. Men Erfaringer staa altsaa imod Erfaringer, og dette stimulerer til fortsatte Iagttagelser.«

Som et lille Bidrag til Klaringen af det rejste Spørgsmaal kan meddeles: For omtrent 35 Aar siden, da jeg ved Helsing i Nordsjælland sidst i December Maaned gik langs en Tjørnehæk i et Markskel, fløj en stor Tornskade ud derfra. Fuglen havde ladet mig komme ret nær, uden at jeg dog havde bemærket den, før den fløj ud, og Grunden var formodentlig, at den havde været optaget af et Bytte, en Blaamejse, som den nu førte med sig, bærende det i Klørerne. Denne Byrde besværliggjorde øjensynligt dens Flugt, og da jeg dengang gerne vilde have den til min Fuglesamling, forfulgte jeg den; mit Vaaben var imidlertid kun en Salonbøsse, og det lykkedes mig ikke mere at komme den tilstrækkeligt nær. Jeg blev sluttelig standset af en bred vandfyldt Grøft og maatte gøre en Omvej for at komme over denne; da jeg atter kom hen til Hækken, var Tornskaden forsvundet med sit Bytte (R. Jul. Olsen).

SILKEHALE, *AMPELIS GARRULA*. Den 22. Decbr. 1918 blev en lille Flok paa 6 Stykker set i Brede ved Lyngby og den 13. Novbr. 1921 en Flok paa c. 30 ved Holte Station. (K. Eckardt).

BYSVALE, *HIRUNDO URBICA*. O. Helms meddeler: Som bekendt har Bysvalen i de sidste Aaringer været forsvunden fra Kjøbenhavn, eller der har i hvert Tilfælde kun ynglet et enkelt Par. Den 18. Juni 1918 gik jeg ned ad Jernbanegade og saa da en Svale flyve hen ad Gaden; da jeg ikke plejede at møde Svaler her, saa jeg lidt nærmere paa den, og det viste sig da at være

en Bysvale, der fløj op til en Rede, som den havde bygget under en Gesims paa et af Husene. Foruden denne Rede sad der en anden udvendig fuldt færdig Rede, som Svalerne ogsaa fløj til og fra, rimeligvis forende den med Fjer. Paa Muren ved Siden af var der Mærker af en tredje Rede, som syntes at være nedrevet. Forhaabentlig faar Fuglene Lov til at yngle her, og det er jo tænkeligt, at det kan blive Begyndelsen til en ny Bysvale-indvandring i Kjøbenhavn.

Den 28. Juli var jeg atter i Kjøbenhavn og saa efter Bysvalerne i Jernbanegade Nr. 3. Der var da stadig 2 Reder og Rester af 2 nedrevne. Oppe i Luften fløj der 2 Bysvaler frem og tilbage; de kom af og til ned til Rederne og bragte Føde til Ungerne. De har altsaa haft Held med at faa deres Unger ud. Jeg var jo meget glad ved at have iagttaget dette, men tænkte iøvrigt ikke nærmere paa Bysvaler. Min Vej førte mig ned ad Vestervoldgade, og i Nr. 117, et af de sidste Huse mod Langebro, opdagede jeg, at der lige over Porten var 3 Bysvalereder; i den ene var Ungerne næsten flyvefærdige og stak Hovedet ud af Reden; de 2 andre var ogsaa beboede. Jeg begyndte nu at se nærmere efter i de Huse og Gader, der ligger hernede omkring, og ligeledes se efter, hvad der fløj i Luften af Svaler. Jeg saa nogle Forstuesvaler og Mursejlere, men Bysvaler saa jeg ikke andre Steder.

At Bysvalen har været forsvunden fra København er næppe rigtigt; den er saaledes stadig set ved Christiansborg Slot, hvor den bygger Reder i Buegangene. Før Slottets Fuldførelse benyttedes ogsaa Ruinens høje Mure som Rededeplads (R. H. Stamm).

Det vilde iøvrigt være af Interesse at modtage Meddelelser til Belysning af dette Forhold.

I Svendborg saaes Bysvalen i 1918 første Gang den 6. Maj, medens Mursvalen allerede viste sig den 4. Maj. (R. Sand.)

BJERGLÆRKE, *ALAUDA ALPESTRIS*. C. A. Rasmussen har iagttaget denne Art ved Amagers Sydstrand den 25. Novbr. 1912 (2 Stk.), den 7. Decbr. 1913 (2 Stk. sammen med 5 Sneverlinger) og den 22. Oktbr. 1918 (3 Stk.).

TOPLÆRKE, *ALAUDA CRISTATA*. J. Späth meddeler, at han den 5. Januar 1910 paa Gaden ved Paladsteatret i Kjøbenhavn saa en Toplærke mellem en Flok Spurve.

Toplærkens Optræden i Kjøbenhavn er af betydelig ældre Dato, end det af Meddelelsen i Dansk Ornith. Foren. Tidsskr., 11. Aarg., Side 128 kunde synes. Allerede i 1907 ynglede den paa Godsbanegaardsterrainet, paa eller i Nærheden af Stationspladsen ved Nørrebro Station og ved Slangstrupbanens Station og paa Islands Brygge (R. Jul. Olsen).

STÆR, *STURNUS VULGARIS*. J. Tang Petersen meddeler: »Det er jo almindeligt bekendt, at der er for lidt Redelejlighed til Stærene. Her paa Egeskov, ved Kværndrup, Fyn, hvor der yngler mange Stære, saa jeg i Juni 1923 ved en gammel Lade, under hvis Tagskæg der fandtes en Del Stærreder, af og til Stære komme flyvende med Næbbet fuldt af Føde; ved deres Adfærd viste de, at de ikke var kendt med Lokaliteterne. De kunde høre Ungerne skringe under Tagskægget, men var ikke klare over, bag hvilke Tagsten Rederne fandtes, og søgte at udfinde dette. Saa kommer pludselig en Stær flyvende, og de søgende tager Flugten, medens den sidst ankomne flyver lige til Redehullet og fodrer Ungerne. Dette Forhold har jeg set gentage sig paa flere Steder her.

Det vilde interessere mig at erfare, om andre har iagttaget lignende; min Antagelse er, at Stæren, der tager Flugten for Redens rette Ejere, er Fugle, som savner Redeplads, og som alligevel forsøger at opfylde deres Opgave at opfodre Unger.«

TOPMEJSE, *PARUS CRISTATUS*. Mogens Lund meddeler, at han i 1921, 22 og 23 næsten daglig har iagttaget en enlig Topmejse, som afsøgte en lille Poppelplantning ved den nu som Pensionat benyttede Toldkontrolørbolig paa Slettestrand ved Jammerbugten, lige Øst for Svinkløv Plantage. I Sommeren 1923 iagttog han i en ældre, lille Plantage ved Duehøj Syd for Gaarden Nørtorup i hvert Fald 1 Par Topmejser og anser det for temmelig sikkert, at Fuglene ynglede paa omhandlede Lokalitet. Hr. Lund bemærker: »Saavidt mig bekendt har Topmejsens Forekomst Nord for Limfjorden ikke før været bemærket«.

Topmejsen er nu en meget udbredt Ynglefugl i Jylland, hvilket er sket i Løbet af c. 30 Aar, idet den første Gang blev truffet ynglende i 1895 i Silkeborg Vesterskov. Om dens Optræden som Ynglefugl paa Sjælland eller øvrige Øer foreligger der saa vidt vides intet bekendt.

HAVESANGER, *SYLVIA HORTENSIS*. O. G. Petersen skriver om denne Art: »Professor E. Rostrup efterlod sig blandt andre haandskrevne Sager en Dagbog »Zoologiske Iagttagelser m. m.«, som omspænder Tidsrummet fra 1859—83. Dens Indhold er hovedsalig ornithologisk, men der findes dog ogsaa en Mængde Optegnelser af anden Art, og nogle af disse er gaaede over i Litteraturen. Dagbogen skriver sig fra den Tid, da Rostrup var Lærer ved Skaarup Seminarium og derfor havde Lejlighed til stadig at færdes i Naturen. Blandt de Ting, som særlig beskæftigede ham, var Iagttagelser over Trækfuglenes Ankomst, og af disse Iagttagelsesrækker er der en, som bør omtales lidt nærmere. Det er, hvad der anføres om Havesangeren. Der er ikke Optegnelser for alle Aarene, men ialt for 15. Disse har jeg udtaget, og de præsenterer sig saaledes:

1862	27. April	1872	3. Maj
1863	13. Maj	1874	5. Maj
1865	30. April	1877	1. Maj
1866	29. April	1878	2. Maj
1867	9. Maj	1879	26. April
1868	9. Maj	1881	7. Maj
1869	5. Maj	1882	6. Maj
1871	15. Maj		

Denne Optegnelserække er noget paafaldende, naar man ser paa de enkelte Dage. Gennemsnittet af en saa lakunøs Række har neppe megen Værd; den vilde vist blive 4. Maj. Tidligste Ankomst er 26. April, sildigste 15. Maj. Dette er meget tidligere, end vi er vant til at høre om det.

A. Hagerup har (Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. Bd. 3, S. 40) for Kolding Gennemsnitsdagen 14. Maj, tidligste Ankomst 8. Maj, sildigste 23. Maj, og Winge for Kjøbenhavn (cfr. Hagerup) Gennemsnitsdagen 16. Maj, tidligste Ankomst 10. Maj, sildigste 21. Maj, deres Iagttagelser gældende henholdsvis 16 og 15 Aar, Hagerups Iagttagelser for Aarene 1893—1908, Wingses for Aarene 1893—1907. De allerfleste spredte Meddelelser i vor Litteratur om Havesangerens Ankomst melder ogsaa om en meget senere Ankomst end den for Skaarup angivne. Tidlig Ankomst, 1. Maj i 1883 og 1884, henholdsvis Odense og Stevns, angives i J. Collin, 2. Bidrag, S. 54, 1888. Kolthoff og Jägerskiöld (Nordens Fåglar, 1898, S. 18) angiver, at Hannen kommer omkring

Midten af Maj, Hunnen et Par Dage senere (til Vestergötland og Uppland).

At Rostrup skulde have forvekslet denne Sanger med en anden, er man ikke berettiget til at antage. Der er dog den Ejendommelighed, at Løvsangeren (*Phyllopseustes trochilus*), der er en saa almindeligt forekommende og i sin Færd saa let kendelig Fugl, kun er nævnt en eneste Gang, nemlig 26. April 1863. Men Havesangeren har han samme Foraar, nemlig 13. Maj. Endvidere har han i nogle meget ældre Notitser baade Løvsangers og Havesangers Ankomst, nemlig Løvsanger midt i April 1848 og 21. April 1849 og Havesanger 2. Maj 1849.

Mere tror jeg ikke, der kan gøres ud af dette. Men det har forekommet mig rigtigt at drage disse ældre Optegnelser frem — hvorledes man saa ellers vil se paa dem — til eventuel Hensyntagen, naar Havesangeren kommer for Tur i »Danmarks Fauna, Fugle«.«

GRØN LØVSANGER, SKOVSANGER, *PHYLLOPSEUSTES SIBILATRIX*. O. G. Petersen foreslaar for denne Art at optage Navnet »Skovsanger« med følgende skriftlige Begrundelse: »Etords-Artsnavne maa vel, saavidt de kan tilvejebringes, foretrækkes for saadanne, der bestaar af 2 Ord. At denne Art ganske særlig hører Skoven til, er da sikkert nok, og Navnet er jo godt i Harmoni med forskellige andre Navne. Jeg ser ogsaa, at Holmgren har kaldt den saaledes i sin »Skandinaviens Fåglar«. Et af dens Synonymer er *Sylvia sylvicola* Lath. Der er ogsaa benyttet Enkeltnavnet Grønsanger, men jeg synes, Skovsanger er mere betegnende«. — Dette Forslag vil vist vinde almindelig Tilslutning.

Professor Petersen skriver endvidere: »Det forekommer mig, at denne indtagende, lille Skabning, i Modsætning til saa mange andre Smaafugle, er bleven sjældnere i de senere Aar«.

For adskillige Lokalteter passer dette næppe, saaledes for Klampenborg Dyrehave og flere andre sjællandske Skove; men Arten er ret kræsen med Hensyn til Skovens Karakter, for at finde den tiltalende som Yngleplads, og naar Skovning og Nyplantning gør Forandring heri, søger den andetsteds hen, og der vil hengaa temmelig lang Tid, inden Trævæksten atter er saaledes, at den paany indfinder sig.

SANGDROSSEL, *TURDUS MUSICUS*. K. Eckardt meddeler: »Sangdroslen ynglede i 1918 i en Vedbend, der voksede op ad en Villa i Hellerup, saaledes at Fuglen, naar den laa paa Reden, let kunde iagttages fra Vinduerne. Mon ikke denne Fugl knytter sig nærmere til Mennesker?«

I de senere Aar er Arten bleven en ikke ualmindelig Ynglefugl i Hellerup selv i mindre Villahaver og opfører sig der lige saa tillidsfuld over for Mennesker som Solsorten.

SOLSORT, *TURDUS MERULA*. R. P. Randsløv meddeler: »I Skanderborg byggede et Solsortpar i Sommeren 1918 sin Rede paa en Stige, der hang under et Halvtag. Da Stigen skulde benyttes, blev der slaaet nogle Lister op, og paa disse blev Reden anbragt. Fuglene fandt sig villig i Flytningen og rugede troligt videre. Desværre blev Æggene røvet, formentlig af Væselser, der er ret almindelige i Villahaverne dersteds«.

SORT RØDSTJERT, HUSRØDSTJERT, *RUTICILLA TITYS*. H. Eckardt saa den 20. Juli 1918 et Eksempel i en Villahave i Middelfart; dets Køn er ikke angivet.

I Sommeren 1916 saaes og hørtes en Han ofte ved den mod Perronerne vendende Side af Københavns Hovedbanegaard, snart paa Taget af Hovedhallerne, snart paa Tagene over Perronerne¹.

RØDKÆLK, RØDHALS, *ERITHACUS RUBECULA*. Var det ikke paa Tide, at det utvivlsomt (Saabys Ordbog, 7. Udg., 1918, Side 220) fra det tyske Rotkehlchen oversatte Navn Rødkælk blev erstattet med Rødhals, der iøvrigt meget hyppigt anvendes for Arten. Ganske vist er det paastaaet, at Rødkælk skulde være afledet fra Kælk, som findes i Blomsterkælk og betyder det samme som Kalk eller Bæger, og Navnet blev vistnok derfor beholdt i Listen over Danmarks Fugle i Tidsskriftets 1. Bind; uden at komme nærmere ind paa Rimeligheden af denne Forklaring vover jeg dog at paastaa, at Rødkælk — og iøvrigt ligeledes Blaakælk — lyder udansk og ubetinget fører Tanken hen paa Afstamning fra tysk.

¹ I Tilslutning hertil tør jeg maaske anføre, at jeg føler mig overtødet om samme eller maaske foregaaende Aar gentagne Gange at have hørt denne Fugl paa det under Opførelse værende Christiansborg Slot. Det lykkedes mig ganske vist ikke at faa Øje paa Fuglen, men Stemmen er saa ejendommelig og mig saa velkendt fra de tirolske Alper. (Red.).

Om en overvintrende Rødhals har J. Brønniche meddelt følgende:

»I Midten af Januar 1922, da Vinteren begyndte at tage fat, arbejdede jeg ude i vor Have og lagde da Mærke til en Rødhals, der hele Eftermiddagen opholdt sig nær ved mig; den 17. var den kommen ned i Frugtkælderen under den Villa, vi bebor, hvor den søgte efter Insekter, og da jeg vilde forsøge, om vi muligvis kunde faa den op i en stor solrig Veranda, som staar i Forbindelse med Opholdsværelserne, gik jeg ned for at prøve at lokke den herop. Det gik over Forventning let; saa snart Dørene blev aabnede, søgte den stadig mod Lyset, op ad Kældertrappen, gennem Entré, Spisestue, Dagligstue og lige ud i Verandaen. Den syntes meget lidt sky, havde kun opholdt sig der i faa Minutter, før den tog til sig af den udlagte Føde og havde, inden der var gaaet en halv Time, taget Bad i Vand-skaalen. Den første Nat søgte den sit Nattelogi i Toppen af en høj Aralia, hvor den havde fri Udsigt til alle Sider, men næste Aften og i mange paafølgende Nætter søgte den ind i de tætte Grene af et Juletræ, som stod derude. Det varede imidlertid ikke længe, før den begyndte at søge vort Selskab; den sad ofte og kiggede gennem Glasdøren ind i Dagligstuen, og da vi lukkede op, fløj den straks ind. De første Aftener søgte den endnu ved Skumringen ud til sit tætte Juletræ, men snart fandt den sig et andet Opholdssted paa de øverste Blade af en stor Kentiapalme ved Vinduet i Dagligstuen. Nu blev den hurtigt mere og mere fortrolig, lærte snart at tage Føde af Haanden og fulgte altid med, naar vi gik tilbords; den spiste af, hvad vi havde paa Bordet, men havde jeg fundet i Kælderen en Edderkop, en Bille eller et Tusindben, blev den umaadelig ivrig og snappede den straks af min Haand. I det Hele taget lod den til at befinde sig udmærket, tog sig et dagligt Bad i en Callas rummelige Underskaal, og viste tydelige Tegn paa Glæde, naar vi lod Verandadøren staa aaben, saa den havde tre store Rum at flyve i; den undersøgte alt og var i Aktivitet hele Dagen igenem. Den 9. Februar begyndte den for første Gang at synge, en fin sagte Kvidren, der lød, som kom den langt borte fra, og fra Dag til Dag blev Sangen kraftigere. Den plejede ofte ved Middagsbordet at sætte sig paa Sukkerskaalens Hank eller paa Ryggen af en ledig Stol og synge for os, medens den vendte Hovedet snart mod den ene, snart mod den anden af os, som

om den meddelte sig til os. Det var øjensynligt, at den kendte os; den blev altid sky, naar der kom Fremmede, og var især angst for Børn. I Løbet af Marts blev Sangen meget kraftig, og den sang næsten uafbrudt; selv om Aftenen ved 8-Tiden skete det en enkelt Gang, at den sad paa en Stoleryg ved Dagligstuebordet, da det elektriske Lys var tændt, og sang for os, inden den satte sig til Ro. Længere hen paa Foraaret begyndte den at blive urolig, og da vi tænkte, at den længtes efter Friheden, aabnede vi den 11. April, da det var Solskin og varmt Foraarsvejr, Verandadøren ud til Haven. Den hoppede ud paa Trappen og var snart beskæftiget med at søge Føde langs Husmuren; saa søgte den længere ned i Haven og var snart uden for Synsvidde. Vi tænkte ikke, vi saa Fuglen mere, og stor var derfor Overraskelsen, da vi efter 2 Timers Forløb kom ud i Verandaen og fandt den siddende paa en Stolearm, ivrigt glattende og puksende sine Fjer. Vi beholdt den saa inde en lille Tid og slap den atter ud den 20. April. I Løbet af Dagen opholdt den sig i Haven tæt ved Huset, den 21. og den 22. ligeledes; den 25. saa vi den sidste Gang og antog, at den derefter var søgt ned til Riis Skov, som ligger 10 Minutters Gang herfra. Vi saa slet ikke noget til den hele Sommeren og tvivlede om overhovedet at se den mere. Saa fik vi den 26. November et ret stærkt Snefald, og da det om Natten frøs 8° Celcius, var Jorden dækket af et fast Snelag. Da jeg den følgende Morgen fejede Sne fra Gangene, kom der en lille Rødhals hoppende hen til mig. Det faldt mig ind, at det muligvis var vort Plejebarn, og jeg gik hen imod den, idet jeg kaldte paa den. Den flyttede sig kun lidt, og for at være sikker i min Formodning aabnede jeg Verandadøren; øjeblikkelig fløj den ind og teede sig ganske hjemmевant, satte sig paa sine Yndlingspladser og fulgte os til Middagsbordet, hvor den straks indtog Pladsen paa Stoleryggen. I Løbet af Dagen satte den sig flere Gange paa min Hustrus Hovede, da hun sad og skrev, og var mærkeligt nok endnu tammere, end da den forlod os i Foraaret. Den er nu for hver Dag blevet mere fortrolig, vil altid sidde lige ved os, sætter sig endog ofte paa Arm eller Skulder, og er især ved Maaltiderne meget ugenert. Den hakker af Maden paa vore Tallerkener og slæber Stykker af Kød eller Fisk ud paa Dugen, hvis Udseende just ikke forbedres heraf«.

BLAAHALS, *CYANECULA SUECICA*. Den 26. Maj 1921 blev en Hun skudt ved Nørre Nebel, Vestjylland (Axel Koefoed).

SYDLIG NATTERGAL, *LUSCINIA VERA*. O. G. Petersen skriver: »I Friederichs »Naturgeschichte der deutschen Vögel«, 5. Aufl., bearb. von Alexander Bau, 1905, S. 39, findes under *Erithacus lusciniæ* følgende: »bei Store Heddinge (Seeland) sind Nachtigall und Sprosser überall zahlreich; es findet sich daselbst kaum ein Wäldchen in dem nicht mehrere brüten« (Ornis 1885, S. 111). Det er i Lützens første »Jahresbericht über die ornithologischen Beobachtungsstationen in Dänemark«, at det citerede Stykke findes, og Meddelelsen skyldes Arctander. Her maa vel foreligge en Misforstaaelse. I Arctanders »Iagttagelser af Stevns Fugleverden 1884—1909 i Dansk Ornith. Foren. Tidsskr., 4. Aarg., 1909—1010 nævnes *Luscinia vera* end ikke«.

Sydlig Nattergal kendes, saavidt vides, ikke som ynglende i Danmark inden for den gamle Grænse; det er jo muligt, at Arten yngler i det sydlige Jylland, men Oplysninger herom vides ikke at foreligge (R. Jul. Olsen).

NATTERGAL, *LUSCINIA PHILOMELA*. F. Monrad meddeler: »I Foraaret 1918 synes der at have ynglet usædvanlig mange Nattergale mere nordlig i Jylland end normalt. Ved Skanderborg har jeg iagttaget 3 à 4 Par. Det skal være en halv Snes Aar siden, at denne Sanger har ladet sig høre her. Samme Aar havde et Par slaet sig ned endnu nordligere, nemlig ved Hørning 10 km Nord for Skanderborg. Det var interessant, om andre Medlemmer havde gjort lignende iagttagelser. — For godt en halv Snes Aar siden blev den iagttaget ved Hjortshøj, 10 km N. Ø. for Aarhus.«

I P. Jespersens Afhandling »Nattergälen i Danmark« (Dansk Ornith. Foren. Tidsskr., 15. Aarg., 1920—21) er Arten anført som konstant ynglende ved Skanderborg.

BOGFINKE, *FRINGILLA COELEBS*. J. Brønnicke meddeler fra Aarhus: En Rede, der blev bygget i et Æbletræ i 1921, paabegyndtes den 15. April, var fuldført den 18. April, indeholdt 2 Æg den 28. April og 5 Æg den 2. Maj. Nævnte Aar hørte han første Gang Bogfinkesang den 23. Februar.

Det fremgaar ikke af Meddelelsen, om der først den 2. Maj

var 5 Æg; Sandsynligheden taler for, at det fulde Antal har været lagt nogle Dage forinden (R. Jul. Olsen).

KORSNÆB, *LOXIA CURVIROSTRA*. C. Weismann meddeler i 1918: »Medens Skovene ved Skjørping for en 5—6 Aar siden og tidligere var fyldt med Korsnæb, er det nu meget sjældent at se dem, og det sker ikke hvert Aar. De yngler sikkert ikke mere her«.

Den 29. Okt. 1922 iagttoges en lille Flok paa en halv Snes Stykker i Laarup Plantage ved Vedde (R. Jul. Olsen).

I det foregaaende har jeg ved forskellige af de omtalte Arter benyttet Lejligheden til at foreslaa en Ændring af det her i Tidsskriftet sædvanligt benyttede danske Artsnavn. En Tilskyndelse til dette Skridt har jeg faaet gennem et Brev fra Professor O. G. Petersen, hvori denne, under Omtalen af Grøn Løvsanger (*Phylloperseustes sibilatrix*) foreslaar for denne Fugl at optage Navnet »Skovsanger«. Dette gøres blandt andet ud fra det Synspunkt, at Etords-Artsnavne, saavidt de kan tilvejebringes, sikkert maa foretrækkes for saadanne, der bestaar af to Ord. Der er her givet Ord for en Tanke, som jeg selv har næret gennem mange Aar, og som sikkert har mange Tilhængere.

Adskillige Fugle har iøvrigt i de senere Aar faaet saadanne Navneforandringer; her skal i Flæng nævnes Høgesanger, tidligere Brystvatret Sanger, Stenpikker, tidligere graa Digesmutte, Bynkefugl, tidligere Bruntribet Digesmutte, Kirkeugle, tidligere Minervas Ugle, Perleugle, tidligere Tengmalms Ugle, samt Rørhøg, tidligere Rødbrun Kærhøg.

Som Forslag til en Række Forandringer af ganske lignende Art kan her anføres følgende:

Fuligula rufina. Rødhovedet And erstattes med Kolbeand (jfr. Kjærbølling).

Mergus albellus. Lille Skallesluger erstattes med Hvidskræp eller Nonneand.

Mergus merganser. Stor Skallesluger erstattes med Gulskræp (jfr. Kjærbølling).

Mergus serrator. Toppet Skallesluger erstattes med Topskræp (jfr. Kjærbølling).

Tachybaptus minor. Lille Lappedykker erstattes med Dværglappedykker; den benævnes ogsaa Dværgsumphøne, Dværg-rørvagtel eller Dværgryle.

Colymbus arcticus. Sortstribet Lom erstattes med Polarlom (jfr. Kjærbølling).

Otis tarda. Trappe erstattes med Stortrappe — i Mod-sætning til Dvægrappe og Kravetrappe.

Ægialitis cantianus. Hvidbrystet Præstekrave erstattes med Havpræstekrave, idet Fuglen er en udpræget Beboer af Havkysterne.

Ægialitis minor. Lille Præstekrave erstattes med Dværg-præstekrave.

Numenius phaeopus. Lille Regnspeve erstattes med Smaa-speve, idet Stor Regnspeve kaldes Storspeve.

Limosa ægocephala. Stor Kobbersnepe erstattes med Rød-visse, der er anvendt af forskellige Forfattere.

Tringa maritima. Sortegraa Ryle erstattes med Vinterryle, idet den ofte overvintrer her i Landet.

Tringa canutus. Islandsk Ryle erstattes med Islandsryle.

Tringa subarquata. Krumnæbet Ryle erstattes med Krum-næbryle.

Limicola pygmaea. Brednæbet Ryle erstattes med Dyndløber.

Limnocyptes gallinula. Enkelt Bekkasin erstattes med Buk, et almindeligt benyttet, folkeligt Navn, eller Smaabekkasin.

Lestris longicauda. Lille Kjove erstattes med Fjældkjove, idet Fuglen yngler i Fjældmoser.

Circus cineraceus. Blaa Kjærhøg erstattes med Hødehøg, idet Fuglen ofte yngler paa Hedestrækninger.

Bubo maximus. Stor Hornugle erstattes med Bjergugle (jfr. Kjærbølling). Schuhu er iøvrigt det almindeligst anvendte, folkelige Navn og er en ret træffende Gengivelse af Fuglens Stemme.

Dendrocopus minor. Lille Flagspætte erstattes med Dværg-flagspætte.

Motacilla flava. Gul Vipstjert erstattes med Gulvimp.

Motacilla alba. Hvid Vipstjert erstattes med Havrevimp.

Muscicapa parva. Lille Fluesnapper erstattes med Dværg-fluesnapper.

Muscicapa atricapilla. Broget Fluesnapper erstattes med Svaalespurv.

Blandt de »autoriserede« danske Fuglenavne findes fremdeles nogle, som kun er lidt kendte og i alt Fald kun lidt benyttede, medens der for samme Art haves et almindeligt anvendt Navn; der synes i saadanne Tilfælde at være god Grund til at frafalde det »autoriserede« Navn og at »autorisere« Folkenavnet. Foruden de i det foregaaende forekommende Tilfælde skal anføres følgende:

Otus brachyotus. Mose-Hornugle, kaldes almindeligt Hedeugle eller Moseugle; det førstnævnte foreslaas fremtidig anvendt.

Hirundo riparia. Digesvale kaldes almindeligt Bakkesvale, Sandsvale eller Jordsvale. R. H. Stamm har fuldstændig Ret i, at det gængse Navn Digesvale er ganske misvisende og uforstaaeligt for de aller fleste, da Arten her i Landet kun under ganske ualmindelige Omstændigheder har noget med Diger at gøre; den yngler saa godt som altid i Sand- eller Jordbrinker. Navnet Jordsvale foreslaas anvendt.

Accentor modularis. Jernspurv er vist slet ikke Fuglens danske Navn; vel er den lidet kendt, men danske Ornithologer¹ har indtil de senere Aar anvendt Navnet Brunelle, der passer godt for den lille brune Fugl. Jernspurv er et norsk og svensk Navn, og der synes ikke at være nogen som helst Grund til for danske at foretrække dette Navn, hvis Betydning er ret uforstaaelig (Fuglen har vist intet med Jern at gøre), frem for det tidligere hævdvundne Brunelle.

Anthus obscurus. Skærpiiber, kaldes hyppigere Strandpiplærke eller Strandpiiber; »Skær« findes nu paa en enkelt forholdsvis lille Lokalitet nær ikke i Danmark; Fuglen hedder endvidere paa norsk og svensk Skærpiplærke, og rimeligvis er dette Navn overført til dansk; Strandpiiber foreslaas derfor fremtidig anvendt.

Endelig er der nogle faa Navne, som ligeledes foreslaas ombyttede med andre, der er vel kendte, men som af Grunde, der er anført i hvert enkelt Tilfælde, maa anses for mere betegnende, nemlig:

Larus argentatus. Havmaage foreslaas ombyttet med Sølvmaage. Fiskerbefolkningen kalder ofte alle store Maager, unge

¹ Kjærbølling, Fischers forskellige faunistiske Skrifter, Fenckers Randers-egnens Fugle, Heibergs Thylands Fugle, Fabers Morsø og Vejle-Horsensegnens Fugle, Christiansens Viborg Omegns Fugle, Barfods Sydsællands Fugle, Baagøe, Fahrenholtz, Grønvold, R. Olsen, Scheel's Næstvedegnens Fugle.

Svarthage, Sildemaager saavel som denne Art for Havmaager. Navnet Sølvmaage er meget ofte benyttet her i Tidsskriftet og er ganske karakteristisk; tillige er det en Oversættelse af Fuglens latinske Navn.

Sterna hirundo. Denne Terne hed tidligere Hætteterne; da dette Navn imidlertid kan anvendes for omtrent alle danske Ternearter, er det blevet erstattet med Terne. Et andet tidligere benyttet Navn, Almindelig Terne, kan maaske nok siges at være korrekt, naar Landet tages under et, men passer ikke for enhver Egn. Arten holder sig mere til Fjorde og større Indsøer end f. Eks. Havterneren, *Sterna macrura*, og kunde derfor maaske tillægges Navnet Søterne.

Acrocephalus aquaticus, Vandsanger, er identisk med den i sin Tid under Navnet Starsanger opstillede Art. Denne Fugl er i langt ringere Grad knyttet til Vand end flere af de andre Rørsangere; den bebor fortrinsvis frie med højt Græs og Star samt enkelte Vidiebuske bevoksede Moseflader og findes ofte paa mere tørre Steder end Sivsangeren, *Acrocephalus phragmitis*. Navnet Starsanger foreslaas fremtidigt anvendt.

Passer domesticus. Spurv foreslaas erstattet med Husspurv, idet Navnet Spurv benyttes saavel for Husspurv som for Skovspurv. Man kunde med samme Ret kalde Sangdroslen *Turdus musicus* for Drossel.

Efter at Bearbejdelsen af de foreliggende Meddelelser var tilendebragt, er der modtaget en Række Oplysninger vedrørende fyenske Fugle; disse vil blive medtaget ved næste Offentliggørelse, der vil finde Sted, saa snart tilstrækkeligt Stof foreligger. Saa fremt de af Foreningens Medlemmer, der har Interesse af at iagttage Fuglene og nogenlunde god Lejlighed dertil, i højere Grad end hidtil vilde nedskrive og indsende saadanne Iagttagelser, som har almen Interesse, vilde »Meddelelserne om danske Fugle« maaske kunne blive en Slags Aarsberetning for dansk Ornithologi.

Et Forsøg i den Retning blev allerede gjort i 1885, idet Chr. Lütken i Tidsskriftet »Ornis« publicerede »I Jahresbericht (1883) über die ornithologischen Beobachtungsstationen in Dänemark«; denne efterfulgtes af 4 lignende, men herefter fremkom intet samlet. Forholdene synes imidlertid nu, hvor Interessen

for Ornithologi er mere almindelig og har skabt en ornithologisk Forening og et Tidsskrift, at være gunstigere for Sagen end den Gang.

Skal imidlertid saadanne Beretninger virkelig kunne faa nogen Værdi, maa det straks betones, at det er absolut nødvendigt, at Medarbejderne omhyggeligt vaager over, at Meddelelserne, der indsendes, er nøje kontrollerede; dette vil naturligvis bevirke, at adskilligt maa tilbageholdes som ikke sikkert fastslaaet.

Iagttagelserne kan omfatte:

a. Fuglearternes Forekomst i Iagttagelsesomraadet, ledsaget af en kort Beskrivelse af dettes Naturforhold samt Angivelse af Fugleartens folkelige Navn paa Egnen; endvidere Oplysninger om, hvorvidt den paagældende Art er Ynglefugl, Standfugl, Strøgfugl, Trækfugl, Vintergæst samt om dens Hyppighed.

b. Fugletrækket, med Angivelse af, naar første Eksemplar er ankommet, naar der er ankommet mange, om midlertidige Standsninger er bemærket, og naar de sidste er ankommet: set paa Vandrested og paa Ynglepladser; endvidere ganske tilsvarende Oplysninger for Borttrækkets Vedkommende. Meddelelser om Vejrlig og andre Forhold, der menes at have haft Indflydelse paa Trækket, er betydningsfulde.

c. Yngleforhold. Optegnes bør her Yngletiden, Ægantallet, Tiden mellem Æggenes Lægning, hvor mange aarlige Rugninger der iagttages, Rugetidens Længde, hvorvidt Rugningen besørges udelukkende af Hunnen, eller om Hannen deltager, og da paa hvilke Tider, Redebygningen, Redens Anbringelse, Ynglekolonier, disses Størrelse, Tiltagen eller Aftagen.

d. Forskellige andre Iagttagelser, Fødemner, Stemme, Sang m. m.

Af Hensyn til Ordningen og Bearbejdelsen af de indkomne Meddelelser er det af Betydning, at Iagttageren saavidt muligt sender Meddelelserne efter den anførte Plan; dernæst er det vigtigt, at Papiret kun beskrives paa den ene Side, samt at der mellem Meddelelser af forskjellig Art eller om forskjellige Fugle, som anføres paa samme Blad Papir, lades saa megen Plads fri, at Papiret kan gennemklippes, og saaledes hvert Stykke kan indordnes sammen med andre indkomne Meddelelser af lignende Art.

En praktisk Førelse, der kan anbefales benyttet, er følgende:

Aarstal & Datum Fuglens danskeog latinske Navn	Meddelelsen, omfattende enten Forekomst eller Træk eller Yngleforhold eller forskellige andre Iagttagelser
	Iagttagerens Navn, Stilling og Adresse

Meddelelserne, der tilstilles Stationsforstander R. Jul. Olsen, Vedde, Sjælland, kan enten indsendes efterhaanden eller, efter at være samlede ved Udgangen af December Maaned, i Begyndelsen af Januar.

Bearbejdelsen vil da kunne tilendebringes saaledes, at Offentliggørelsen kan ventes at finde Sted engang i Løbet af det samme Aar.

MEJSEKASSER

AF

M. KLINGE

Den 11. Marts 1923 ophængte jeg 24 Mejssekasser i Christianslund Skov og Have ved Randers. Skoven, overvejende Løvskov, omfatter et Areal af ca. 38 ha. Kasserne er sammenslaede af 1 cm tykt Bøgetræ. Indvendigt Rum: Højde 26 cm, Bundflade $10 \times 9,5$ cm; Indgangshul 3 cm i Diameter. Laagene er aftagelige. Paa Kassernes Forside er indbrændt Nummer fra 1 til 24. Kasserne er ophængt i Mandshøjde.

Den 21. April tilsaa jeg Kasserne første Gang. Redebygning var da paabegyndt i 4 Kasser, i 6 fandtes nogle faa Mosdele, Resten var tomme. Senere tilsaa jeg dem i Maj, Juni og Juli og opnoterede følgende:

Nr. 1.

- 20. Maj: Rede, vistnok af Blaamejse, med 3 Æg; tildækkede.
- 3. Juni: Reden forladt og Æggene borte.
- 1. Juli: Kasselaaget borte, Reden tom.

Jeg maa her indskyde, at Drengene fra Omegnen har vist større Interesse for Kasserne, der er ophængt i Skoven, end jeg kunde